

[8.700]

සුත්තන්තපිටකෙ

මජ්ඣිමනිකායො

මජ්ඣිමපණ්ණාසකො

5. බ්‍රාහ්මණවග්ගො

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස

2.5.8 වාසෙට්ඨසුත්තං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා ඉච්ඡානඤ්ඤායෙ විහරති ඉච්ඡානඤ්ඤායෙවනසංඝේඛෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා බ්‍රාහ්මණමහාසාලා ඉච්ඡානඤ්ඤායෙ පටිවසන්ති. සෙය්‍යථිදං: වඩ්ඤී බ්‍රාහ්මණො, තාරුක්ඛො බ්‍රාහ්මණො, පොක්ඛරසාති බ්‍රාහ්මණො, ජානුස්සොණි බ්‍රාහ්මණො, තොදෙය්‍යා බ්‍රාහ්මණො, අඤ්ඤො ව අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා බ්‍රාහ්මණ මහාසාලා.

අථ ඛො වාසෙට්ඨභාරද්වාජානං මාණවානං ජඩ්ඝාවිහාරං අනුවඩ්ඤමමානානං අනුවර්තනානං¹ අයමන්තරා කථා උදපාදි: ‘කථමිහො බ්‍රාහ්මණො හොති’ති. භාරද්වාජො මාණවො එවමාහ: යතො ඛො හො උභතො සුජාතො මාතිතො ව පිතිතො ව, සංසුද්ධගණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා අක්ඛිත්තො අනුපක්කුට්ඨො ජාතිවාදෙන. එත්තාවතා ඛො හො, බ්‍රාහ්මණො හොති’ති. වාසෙට්ඨො මාණවො එවමාහ: ‘යතො ඛො හො, සීලවා ව හොති චත්තසම්පන්නො’² ව එත්තාවතා ඛො හො, බ්‍රාහ්මණො හොති’ති. නෙව ඛො අසක්ඛි භාරද්වාජො මාණවො වාසෙට්ඨං මාණවං සඤ්ඤාපෙතුං. න පන අසක්ඛි වාසෙට්ඨො මාණවො භාරද්වාජං මාණවං සඤ්ඤාපෙතුං.

අථ ඛො වාසෙට්ඨො මාණවො භාරද්වාජං මාණවං ආමන්තෙසි: ‘අයං ඛො හො භාරද්වාජ, සමණො ගොතමො සක්කාපුත්තො සක්කාකුලා පබ්බජිතො ඉච්ඡානඤ්ඤායෙ විහරති ඉච්ඡානඤ්ඤායෙවනසංඝේඛෙ. තං ඛො පන භගවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුන්ගතො: ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී සථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා’ති. ආයාම හො භාරද්වාජ, යෙන සමණො ගොතමො තෙනුපසඤ්ඤාමිස්සාම. උපසඤ්ඤාමිස්සාම සමණං ගොතමං එතමඤ්ඤාම. පුච්ඡිස්සාම. යථා නො සමණො ගොතමො ඛ්‍යාකරිස්සති තථා නං ධාරෙස්සාමා’ති. එවමිහොති ඛො භාරද්වාජො මාණවො වාසෙට්ඨස්ස මාණවස්ස පටිවස්සොසි.

අථ ඛො වාසෙට්ඨ, භාරද්වාජා මාණවා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමිස්සාම. උපසඤ්ඤාමිස්සාම භගවතා සද්ධිං සම්මොදිංසු, සම්මොදනීයං කථං සාරාණීයං චිතිසාරෙඤ්ඤාම එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නො ඛො වාසෙට්ඨො මාණවො භගවන්තං ගාථාහි අප්ඤ්ඤාසි:

[8.702]

අනුඤ්ඤාතපට්ඤ්ඤානා තෙවිජ්ජා මයමස්සු හො
අහං පොක්ඛරසාතිස්ස තාරුක්ඛස්සායං මාණවො.

තෙවිජ්ජානං යදක්ඛාතං තඤ්ඤා කෙවලිතො’ස්මසෙ
පදකස්මා වෙය්‍යාකරණා³ ජප්පෙ ආවරියසාදිසා.

¹ අනුවඩ්ඤමන්තානං අනුවර්තනානං - මජ්ඣං, සායා.

² චත්තසම්පන්නො - මජ්ඣං, සීමු, සායා.

³ නො ඛ්‍යාකරණා - සීමු.

තෙසං නො ජාතිවාදස්මීං විවාදො අත්ථි ගොතම,
ජාතියා බ්‍රාහ්මණො හොති භාරද්වාපො ඉති භාසති
අභඤ්ච කම්මනා බ්‍රුමී එවං ජානාහි වක්ඛුම.

තෙ න සක්කොම ඤාපෙත්‍රං අඤ්ඤමඤ්ඤං මයං උභො
භගවන්තං පුට්ඨමාගම්ම¹ සම්බුද්ධං ඉති විස්සුතං.

වඤ්ඤං යථා ඛයාතීතං පෙච්ච පඤ්ඤාලිකා ජනා
වඤ්ඤානා නමස්සන්ති ලොකස්මීං ගොතමං
වක්ඛුං ලොකෙ සමුප්පන්නං මයං පුච්ඡාම ගොතමං.

ජාතියා බ්‍රාහ්මණො හොති උදාහු භවති කම්මනා
අජානතං නො පබ්බුහි යථා ජානෙමු බ්‍රාහ්මණන්ති.

තෙසං වොහං ව්‍යාවික්ඛිස්සං² (වාසෙට්ඨාති භගවා) අනුපුබ්බං යථාතථං
ජාතිවිභඩ්ගං පාණානං අඤ්ඤමඤ්ඤා හි ජාතියො.

තිණුරුක්ඛෙපි ජානාථ න වාපි පටිජානරො
ලිඬ්ගං ජාතිමයං තෙසං, අඤ්ඤමඤ්ඤා හි ජාතියො.

තතො කීටෙ පටඬ්ගෙ³ ව යාව කුන්ථකිපිල්ලිකෙ
ලිඬ්ගං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤා හි ජාතියො.

වතුප්පදෙපි ජානාථ බුද්දකෙ ව මහල්ලකෙ
ලිඬ්ගං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤා හි ජාතියො.

පාදුරෙපි ජානාථ උරගෙ දීඝපිට්ඨිකෙ⁴
ලිඬ්ගං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤා හි ජාතියො.

තතො මච්ඡෙපි ජානාථ උදකෙ වාරිගොවරො
ලිඬ්ගං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤා හි ජාතියො.

තතො පක්ඛිපි ජානාථ පත්තයානෙ විභඩ්ගමෙ
ලිඬ්ගං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤා හි ජාතියො.

යථා එතාසු ජාතීසු ලිඬ්ගං ජාතිමයං පුට්ඨං
එවං තත්ථි මනුස්සෙසු ලිඬ්ගං ජාතිමයං පුට්ඨං.

[3.704]

න කෙසෙහි න සීසෙහි න කණ්ණෙහි න අක්ඛිති,
න මුඛෙන න නාසාය න ඔට්ඨෙහි හමුහි වා.

න ගීවාය න අංසෙහි න උදරෙන න පිට්ඨියා
න සොණියා න උරසා න සම්බාධෙ න මෙට්ඨනෙ.

න හඤ්ඤාති න පාදෙහි නාඬ්ගලීහි නබෙහි වා,
න ජඩ්ඝාහි න උග්‍රාහි න වණ්ණෙන සරෙන වා
ලිඬ්ගං ජාතිමයං නෙව යථා අඤ්ඤාසු ජාතීසු.

පච්චත්තං ව සරීරෙසු මනුස්සෙස්වෙනං න විජ්ජති
වොකාරඤ්ච මනුස්සෙසු සමඤ්ඤාය පවුච්චති.

¹ පුට්ඨමාගමා - මජ්ඣං.

² පුට්ඨං ආගම්ම - සායා.

³ වො අහං ඛයාතීස්සං - මජ්ඣං.

⁴ පතඬ්ගෙ - සීමු.

⁵ දීඝපිට්ඨිකෙ - සීමු.

යො හි කොව් මනුස්සෙසු ගොරක්ඛං උපජීවති
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි කස්සකො සො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොව් මනුස්සෙසු පුට්ඨිප්පෙන ජීවති
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි සිප්පිකො සො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොව් මනුස්සෙසු වොහාරං උපජීවති
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි වාණිජො සො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොව් මනුස්සෙසු පරපෙස්සෙන ජීවති
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි පෙස්සිකො සො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොව් මනුස්සෙසු අදින්නං උපජීවති
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි වොරො එසො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොව් මනුස්සෙසු ඉස්සක්ඛං උපජීවති
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි යොධාජීවො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොව් මනුස්සෙසු පොරොහිව්වෙන ජීවති
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි යාජකො සො න බ්‍රාහ්මණො.

යො හි කොව් මනුස්සෙසු ගාමං රට්ඨඤ්ච භුඤ්ජති
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි රාජා එසො න බ්‍රාහ්මණො.

න වාහං බ්‍රාහ්මණං බ්‍රුමි යොනිජං මත්තිසම්භවං
භොවාදී නාම සො භොති සචෙ භොති සකිඤ්චනො
අකිඤ්චනං අනාදානං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

සබ්බසඤ්ඤොයොජනං ඡෙත්වා යො වෙ න පරිත්ඤ්ඤා
සධ්දිගාතිගං විසඤ්ඤාත්තං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

ඡෙත්වා නඤ්ඤිං වරත්තඤ්ච, සඤ්ඤානං සහනුක්කමං
උක්ඛිත්තපළිසං බ්‍රුද්ධං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

[ප.706]

අක්කොසං වධ්ඛක්ඤ්ච අදුට්ඨො යො තිතික්ඛති
බත්තිබලං බලාණිකං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

අක්කොධනං චතවත්තං සීලවත්තං අනුස්සදං
දත්තං අන්තිමසාරිරං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

වාරිපොක්ඛරපත්තෙව ආරග්ගෙරිව සාසපො
යො න ලිප්පති¹ කාමෙසු තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

යො දුක්ඛස්ස පජානාති ඉධෙව ඛයමත්තනො
පන්තභාරං විසංයුත්තං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

ගම්භීරපඤ්ඤං මෙධාවිං මග්ගාමග්ගස්ස කොවිදං
උත්තමත්තමනුප්පත්තං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

අසංසට්ඨං ගහට්ඨෙහි අනාගාරෙහි වූහයං
අනොකසාරිං අප්පිවිජං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

නිධාය දණ්ඩං භූතෙසු තසෙසු ථාවරෙසු ව
යො න හන්ති න සාතෙති තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

¹ ලිප්පති - සිමු, මජ්ඣං, සා.

අවිරුද්ධං විරුද්ධෙසු අත්තදණ්ඩෙසු නිබ්බුතං
සාදානෙසු අනාදානං තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

යස්ස රාගො ච දොසො ච මානො මක්ඛො ච ඔභිතො
සාසපොරිච ආරග්ගා තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

අකක්කසං විඤ්ඤපනිං¹ ගිරං සච්චං උදිරයෙ
යාය නාභිසප්පෙ² කිඤ්ඤි තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

යො ච දීඝං ච රස්සං චා අණුං ථුලං සුභාසුභං
ලොකෙ අදින්නං නාදියති³ තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

ආසා යස්ස න විජ්ජන්ති අස්මිං ලොකෙ පරමභි ච
නිරාසයං⁴ විසංයුත්තං තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

යස්සාලයා න විජ්ජන්ති අඤ්ඤාය අකථංකට්ඨී⁵.
අමතොගධං අනුප්පත්තං තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

යොධ පුඤ්ඤඤ්ච පාපඤ්ච උභො සඬිගං උපච්චගා
අසොකං විරජං සුද්ධං තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

චන්ද්‍රං ච චිමලං සුද්ධං විජ්ජසන්නමනාවිලං
නන්දිභවපරික්ඛිණං තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

[8.708]

යො ඉමං පළිපථං දුග්ගං සංසාරං මොහමච්චගා
තිණ්ණො පාරගතො ඤායී අනෙජො අකථංකට්ඨී
අනුපාදාය නිබ්බුතො තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

යොධ කාමෙ පහඤ්ඤාන අනාගාරො පරිබ්බපෙ
කාමභවපරික්ඛිණං තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

යොධතණ්හං පහඤ්ඤාන අනාගාරො පරිබ්බපෙ
තණ්හභවපරික්ඛිණං තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

භික්ඛා මානුසකං යොගං දිබ්බං යොගං උපච්චගා
සබ්බයොගවිසංයුත්තං තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

භික්ඛා රතිඤ්ච අරතිං සීතීභූතං නිරූපධිං
සබ්බලොකාභිභූං චිරං තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

චුතිං යො වෙදි සත්තානං උපපත්තිඤ්ච සබ්බසො
අසත්තං සුගතං බුද්ධං තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

යස්ස ගතිං න ජානන්ති දෙවා ගක්ඛබ්බමානුසා
බ්බිණාසවං අරහත්තං තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

යස්ස පුරෙ ච පච්ඡා ච මජ්ඣෙ ච නත්ති කිඤ්චනං
අකිඤ්චනං අනාදානං තමහං බුද්ධිමි බ්‍රාහ්මණං.

¹ විඤ්ඤපනිං - සිමු, මජ්ඣං, සායා.

² නාභිසප්පෙ - මජ්ඣං, සායා.

³ නාදෙති - මජ්ඣං, සායා.

⁴ නිරාසයං - මජ්ඣං, සායා.

⁵ අකතඬකට්ඨී - සිමු.

උසහං පවරං වීරං මහෙසිං විජිතාවිනං
අනෙජං නහාතකං බුද්ධං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

පුබ්බෙනිවාසං යො වෙදි සග්ගාපායඤ්ච පස්සති
අපො ජාතික්ඛයං පත්තො තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

සමඤ්ඤා' හෙසා ලොකස්මිං නාමගොත්තං පකප්පිතං
සමුච්ච! සමුදාගතං තත්තත්තං පකප්පිතං.

දීසරත්තමනුසයිතං දිට්ඨිගතමජානනං
අජානන්තා² නො පබ්බුචන්ති³ ජාතියා හොති බ්‍රාහ්මණො.

න ජච්චා බ්‍රාහ්මණො⁴ හොති, න ජච්චා හොති අබ්‍රාහ්මණො⁵
කම්මනා බ්‍රාහ්මණො⁶ හොති කම්මනා හොති අබ්‍රාහ්මණො⁷

කස්සකො කම්මනා හොති සිප්පිකො හොති කම්මනා
වාණිජො කම්මනා හොති පෙස්සිකො හොති කම්මනා.

වොරොපි කම්මනා හොති යොධාජීවොපි කම්මනා
යාජකො කම්මනා හොති රාජාපි හොති කම්මනා.

[පි.710]

එවමෙන යථාභූතං කම්මං පස්සන්ති පණ්ඩිතා
පටිච්චසමුප්පාදදසා කම්මට්ඨිපාකකොට්ඨා.

කම්මනා චත්තති ලොකො කම්මනා චත්තති පජා
කම්මනිබ්බුතා සත්තා රථස්සාණිව යායතො.

තපෙන බ්‍රහ්මචරියෙන සංයමෙන දමෙන ච
එතෙන බ්‍රාහ්මණො හොති එතං බ්‍රාහ්මණමුත්තමං.

නිහි විජ්ජාහි සම්පන්නො සන්නො ඛිණපුනඛිහවො,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි බ්‍රහ්මා සක්කො විජානතන්ති.

එවං චූත්තෙ වාසෙට්ඨභාරද්වාජා මාණවා භගවන්තං එතදවොචුං: අභික්කන්තං හො ගොතම,
අභික්කන්තං හො ගොතම, සෙය්‍යාථාපි හො ගොතම, නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙය්‍යා,
පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍යා, මුල්ලස්ස වා මග්ගං ආවික්ඛෙය්‍යා. අක්කාමෙ වා තෙලපජ්ජොතං
ධාරෙය්‍යා චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛිත්ති'ති. එවමෙවං හොතා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන
ධම්මො පකාසිතො, එතෙ මයං භවන්තං ගොතමං සරණං ගච්ඡාම ධම්මඤ්ච භික්ඛුසංඝඤ්ච.
උපාසකෙ නො භවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙන සරණං ගතෙති.

වාසෙට්ඨසුත්තං අට්ඨමං.

යන්තරාපිතො: ධම්මගිරි

සොධාපිතො: එච්. ඒ. අමරතුංග මහාසයෙන

¹ සම්මුච්චා - සිමු.

² ජානන්තා - සිමු.

³ පබ්බුචන්ති - සායා.

⁴ වසලො - සායා.

⁵ බ්‍රාහ්මණො - සායා.

⁶ වසලො - සායා.

⁷ බ්‍රාහ්මණො